

звукове въ съгласени съ ритмическитѣ движения на жената свои движения дава изразъ на онова, което до сега се е таило въ неговата душа, открива прѣдъ тази млада жена онзи грамаденъ запасъ отъ неизживѣни пориви, които той не е съзнавалъ, но които живи сж тѣли въ душата му. Това е една стихия и затова побѣждава.

Въ *Лѣпо* Елинъ-Пелинъ е далъ една битова селска трагедия. Типовѣтѣ иматъ твърдѣ отчетливо очертани контури. Лѣпо е една наивна, дълбока и искренна натура, която се отдава съ всичката сила на своя суровъ, несмекченъ отъ никаква култура инстинктъ, който съ стихийна сила и ожесточение си дава удовлетворение за тѣй леко и фриволено възбуденитѣ илюзии и чувства отъ страна на тази повърхностна, леконравна и неспособна за дълбоки чувства Войка. Единъ баналенъ сюжетъ, той е можалъ да излѣзе като художествена работа изъ подъ перото на Елинъ-Пелинъ съ свѣжестъ, новота и прѣлестъ на пейзажа, селския битъ и суровата психология на селянина.

*На оня свѣтъ* и особено *Спасова могила* сж едни отъ много сполучливитѣ и цѣнни въ художествено отношение работи на Елинъ Пелинъ. *На оня свѣтъ* по безискусствеността, непосредствеността и вулгарната си духовитостъ прави впечатление на една народна хумореска. При все това разказътъ има своя по-високъ художественъ смисълъ, вложенъ въ него отъ Елинъ Пелинъ. Отрицанието на собствената личностъ, смиренieto и принижението надали биха могли да намѣрятъ единъ по-съотвѣтенъ, по-пълненъ, завършенъ и духовитъ изразъ, отколкото този, който имъ е даденъ въ разказа. Идеята тукъ се покрива напълно съ леката, стройна и духовита форма. Притисканъ отъ нужда, потжпанъ, прѣзрѣнъ въ голѣмия животъ и съ свѣстъ открита, за да съзнава своитѣ малки грѣхове, дѣдо Матей не може да допусне, че една задгробна висока правда ще му отреди мѣсто въ рая. Раятъ е за хубавитѣ, отхраненитѣ, приличнитѣ и голѣмитѣ хора, — това той винаги е мислилъ. Живѣлъ на земята посрѣдъ единъ адъ, той се счита прѣдопрѣдѣленъ за мжки и задъ гроба. И той се само очудва, че може да иде въ рая. Той намира само, че блаженството въ него не е пълно, защото тамъ нѣма крѣчи и е загриженъ за тази липса не толкова за себе си, колкото за това, че не ще има кждѣ да свърне бирникътъ. Плашилото и въ рая му е на ума. Но скоро се успокоява и облекчава отъ тази грижа, когато узнава, че въ рая нѣма бирници. Послѣдното обстоятелство му се вижда толкова чудно, колкото и много щастливо и почти невъзможно.

*Спасова могила* е една отъ най-прѣлестнитѣ работи въ реда на малкитѣ разкази на автора. Такава топлота, такава свѣжестъ и очарование лѣхти изъ него!... Образътъ на този малъкъ страдалецъ, обездоленъ и тѣй жестоко наказанъ отъ сѣлбата, Монката, и на този дѣдо Захарий, кротъкъ, примиренъ и изпълненъ съ вѣра въ доброто, макаръ че той въ живота е позналъ само злото, — тѣзи образи иматъ една чудна сила, чрѣзъ която проникватъ въ душата и завладѣватъ нейнитѣ симпатии. А тази вѣрволица хора, измжчени отъ всѣкакви болки, посрѣдъ разкоша на този богатъ, соченъ пейзажъ, изпълненъ съ настроението на вечерно освѣтление, това е една картина, въ която